

Buxusziektes (update maart 2018)

Schimmelaantastingen in Buxus komen ondertussen wereldwijd voor. Begin jaren negentig begon de schimmel zijn opmars, eerst in the UK en later in Europa, gevolgd door Amerika en Canada in 2011.

Er komen twee verschillende schimmels voor namelijk *Cylindrocladium buxicola* (nieuwe naam *Calonectria pseudonaviculata*) en *Volutella buxi*. Beide schimmels veroorzaken blad –en taksterfte. De aantasting begint meestal met *Calonectria* (2 types) en kan gevolgd worden door een secundaire aantasting van *Volutella*. Beide schimmels dienen dan ook bestreden te worden.

Hieronder vindt u gedetailleerde beschrijvingen van deze ziektes.

- Beschrijving ***Calonectria pseudonaviculata* (*Cylindrocladium buxicola*)**
De aantasting begint met zwarte vlekken op het blad. Na enkele dagen vallen de aangetaste bladeren massaal af en er ontstaan zwarte strepen op de jonge twijgen

- Beschrijving ***Volutella buxi***
De aantasting begint met bruinverkleuring van de bladeren die daarna verdorren en tijdelijk aan de plant blijven hangen. Onderaan de bladeren ontstaan er bleekroze schimmelsporen.

Deze ziektes zijn bij een correcte behandeling goed onder controle te houden. Tijdig behandelen kan heel wat leed voorkomen. In grote Buxusaanplantingen is een preventieve aanpak te verkiezen. Wanneer er bij aantasting echter geen behandeling wordt uitgevoerd, kan de schade enorm zijn. Dit schadebeeld begint meestal met enkele kleine plekken om dan het tweede jaar uit te groeien tot grote aangetaste vlakken. De grootste schade gebeurt in de zomer en herfst, vooral bij vochtige omstandigheden en wat hogere temperaturen. Extra waakzaamheid vooral na zware regenbuien is dan zeker geboden.

Aangetaste planten kunnen volledig recupereren bij een degelijke behandeling.

Bestrijding:

- Er zijn meerdere behandelingen nodig om de ziekte onder controle te houden. Een goede afwisseling van de gebruikte fungiciden is nodig om resistentie te voorkomen. Door het beperkt aantal goedgekeurde middelen is bestrijding niet zo eenvoudig. Vele producten zijn ook niet verkrijgbaar voor de particulier.
- Tijdens droge periodes kan u de termijnen wat verlengen omdat de ziektedruk dan minder is. Tijdens natte periodes is extra waakzaamheid geboden, zelfs tot eind oktober. Normaal volstaan 3 behandelingen per jaar wanneer ze op het juiste tijdstip zijn uitgevoerd. In tuinen met veel Buxus of aangetaste tuinen zijn 4 à 5 behandelingen per jaar aangewezen. Het is van belang om de ziekte stoppen want bij elke nieuwe uitbraak worden er vele schimmelsporen gevormd zodat de cyclus opnieuw start.

- Volgend **professioneel schema** geeft momenteel goede resultaten (2018)

Tijdstip	product	actieve stof	dosis/10 liter water	opmerking
Mei	Topsin M	thiofanaat-methyl	11 ml	
Juni	Ortiva Top	azoxystrobin+difeconazool	7.5 ml	
Juli	Topsin M	thiofanaat-methyl	11 ml	
Augustus	Eminent	tetraconazool	7.5 ml	
September	Topsin M	thiofanaat-methyl	20 ml	

- Volgende actieve stoffen geven ook goede resultaten: chloorthalonil, difenoconazool, tebuconazool, kresoxim-methyl, enz. Producten op basis van koper, toegelaten in de bioteelt, geven preventief een matige werking.
De fytowetgeving verandert regelmatig in Europa. Niet alle producten zijn toegelaten in elke lidstaat. Gelieve steeds de juiste erkenning na te zien op fytoweb voor België.

Preventie:

Door een aantal gepaste maatregelen kan de ziektedruk fel verminderd worden.

- Een goede hygiëne is aanbevolen maar is geen garantie om de ziektes tegen te houden. Vermijd contact tussen besmette planten en gezonde planten. Ontsmetten van haagscharen is weinig effectief. Het is beter om na het snoeien te behandelen met een goed fungicide.
- In tuinen met automatische beregening is het beter om, in droogteperiodes, 1 keer per week veel water te geven dan alle dagen te sproeien. Op deze manier kunnen de planten beter opdrogen en zal de schimmel minder kans maken. Ook het gebruik van druppelbevloeiing is aan te bevelen.
- Ook oordeelkundige bemesting kan heel wat leed voorkomen. Planten die op een rustige manier groeien, blijken minder gevoelig voor aantasting. Het gebruik van gecoate meststoffen heeft dan ook de voorkeur. Overbemesting moet zeker vermeden worden.
- Ook de manier waarop we Buxus gebruiken, heeft een grote invloed op het voorkomen van deze ziektes. Dichte massieven, geschoren vormen en wolken zijn veel gevoeliger voor aantasting dan natuurlijk gegroeide struiken. In zulke tuinen is wat extra zorg dan ook zeker aangewezen.
- Afwisseling in het sortiment kan ook heel wat problemen voorkomen. Vermijden van gevoelige soorten is zeker te overwegen. Sommige soorten Buxus blijken niet of weinig gevoelig te zijn en kunnen in vele gevallen een goede oplossing bieden.

Conclusie:

Het is een feit dat we meer en meer geconfronteerd worden met lange, vochtige periodes in de groeimaanden. Deze omstandigheden bevorderen vooral schimmelaantastingen bij planten. Ook Buxus wordt hierdoor getroffen. Door het vooroordeel dat er met Buxus niets kon gebeuren, werden deze schimmelziekten niet of weinig aangepakt. Door de povere kennis van deze schimmels werden er dikwijls foutieve adviezen gegeven.

Een adequate opvolging en behandeling zijn volgens mij de enige oplossing om deze plaag onder controle te houden.

Op dit moment is het gebruik van minder gevoelige cultivars zeker aan te bevelen, zeker als u het behandelingsschema niet wenst te volgen.

Op lange termijn zullen meer resistente cultivars de meest duurzame oplossing bieden. Ons veredelingsprogramma draait op volle toeren en de eerste resistente hybriden worden verwacht tegen half 2019 maar zullen vooral in de eerste jaren exclusief beschikbaar zijn.

Buxus blijft één van de meest dankbare planten voor de tuin, ondanks deze nieuwe ziektes maar is nu een plant met een gebruiksaanwijzing geworden zoals rozen, groenten en fruit. Wellicht zal Buxus niet meer weggelegd zijn voor elke tuineigenaar en/of tuinaanlegger.

Didier Hermans,
Buxuskwaker en onderzoeker.